

4. HODNOTENIE EKONOMICKO-HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI

4.1 Rok 1996

Po období čiastočnej stagnácie vyvolanej personálnymi zmenami vo vedení FA STU došlo v 4. štvrtroku roku 1996 k výrazným zmenám v hospodársko-správnej oblasti.

Úpravou rozpočtu boli FA STU v 4. štvrtroku 1996 pridelené finančné prostriedky vo výške 2,939 tis. Sk, z toho 2,270 tis. Sk na mzdy pedagogických a vedecko-výskumných pracovníkov, na granty 207 tis. Sk

Na druhej strane z listu MŠ SR z 17. 12. 1996 vyplynula povinnosť viazať rozpočtové prostriedky pre STU o 2,5 %, čo predstavovalo pre FA 2,344 tis. Sk.

Rozpočtové kapitálové výdavky boli použité najmä na nákup výpočtovej techniky, ktorá značne zaostávala za vybavením informačnými technológiami v rámci STU. Na nákup výpočtovej techniky pre administratívu, pedagogickú a vedeckovýskumnú činnosť sa vynaložilo 1,195 tis. Sk, na nákup mobiliáru za 323 tis. Sk. Zo zisku podnikateľskej činnosti bol kúpený pre celofakultné účely osobný automobil Renault 19 za 415 tis. Sk.

V tomto roku bol obstaraný HIM vrátane mimorozpočtových prostriedkov za 2,382 tis. Sk formou 6 cenových ponúk v zmysle zákona 263/93 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov.

4.2 Rok 1997

Pridelené finančné prostriedky pre Fakultu architektúry STU na rok 1997 (ŠR) v celkovom objeme 44 292 tis. Sk oproti predošlému roku boli poddimenzované, najmä na § 4018, a to nielen v kapitálových výdavkoch (index 0,96) ale aj v bežných výdavkoch na TS a transferoch.

Počas roka došlo k 14 úpravám rozpočtu najmä na § 2001, 2x v kategórii mzdových prostriedkov (nariadenie vlády SR č. 121/97 Z.z.) a nadväzne odvodov do poistných fondov, bežných výdavkov kategórii 640 s účelovým určením na štipendiá doktorandov. 24. 11. 1997 boli upravené bežné výdavky na rok 1997 rozpustením rezervy STU a očakávané úspory bežných výdavkov a transferov. K posledným úpravám rozpočtu došlo 12., 16. a 22. 12. 1997.

Nepriaznivá situácia v oblasti financovania počas roku 1997 zvýraznená špecifickosťou najmenej fakulty vo zväzku STU ešte výraznejšie postihla čerpanie rozpočtu v posledných dňoch roka pozastavením úhrad Národnej banky Slovenska dňa 29. 12. 1997. Bežné výdavky na § 4018 a § 2001 v celkovej výške 45 995 tis. Sk upraveného rozpočtu neboli z tohto titulu dočerpané v celkovej sume 336 tis. Sk. Na základe pravidiel FA STU, schválenými v AS 15. 4. 1997 bol v roku 1997 určený investičnou komisiou FA STU obstaraný HIM nákup výpočtovej techniky, vrátane mimorozpočtových prostriedkov. Obstarávanie tovarov, služieb a prác prebehlo formou verejnej súťaže na dobudovanie počítačovej siete (zrealizované z bežných výdavkov), operačného systému a dodávky hardvéru pre FA STU, 1 rokovacím konaním a 2 cenovými ponukami (publikácia Design na FA STU a dodávka kancelárskych potrieb).

4.3 Rok 1998

Prehľad pridelovania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu (ŠR) za roky 1996-2001 pre FA STU a mimorozpočtové zdroje (údaje sú pre UR v tis. Sk) uvádza tabuľka č. 1.

Napriek tomu, že podľa priloženej tabuľky sa môžeme domnievať, že najmä prostriedky pridelené zo ŠR v roku 1998 predstavujú nárast oproti predošlému roku, skutočnosť je iná. Nárast je spôsobený zvýšením tarifných platov a štipendiami doktorandov a zároveň s tým súvisiacimi odvodmi do fondov a tiež zahnutím výdavkov na opravy a údržbu do bežných výdavkov.

Zlá situácia vo výdavkovej časti ŠR sa odzrkadlila najmä vo 4. štvrtroku. V tomto období dochádza k viacerým zmenám z titulu rozhodnutia vlády. Kritickú situáciu vyvolával stav, že platby v NBS prichádzali sporadicky. K posledným úhradám došlo až 31. 12. 1998. Koeficient rastu variabilných výdavkov na T a S umožňuje vykryť FA STU iba najnutnejšie výdavky vzhľadom na zvyšovanie cien služieb a tovarov (telefóny, poštovné, energie, odvoz smetí a pod.). Kritickú situáciu v pridelovaní finančných prostriedkov na kapitálové výdavky v zmysle pravidiel STU sa snažíme riešiť získaním mimorozpočtových prostriedkov, sústreďením týchto prostriedkov a určením priorít.

Tabuľka č. 1

Ukazovateľ (UR prísl. roku)	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Kapitálové výdavky spolu	1 390	1 340	917	1 031	1 072	1 325
z toho: § 4018	920	885	370	521	519	697
§ 2001	470	455	547	510	553	628
Bežné výdavky celkom	41 455	45 995	51 138	53 209	54 513	59 377
z toho: mzdové prostriedky	25 610	27 806	30 347	31 908	31 449	33 677
transfery		1 579	2 228	2 667	3 426	3 315
odvody do fondov		10 360	11 161	11 787	12 560	13 737
výdavky na TS		6 250	7 402	6 847	7 078	9 015
energie (obhospod. STU) do r. 2001	2 019	1 994	2 177	2 104	2 037	2 829
sociálny fond		156	185	201	200	271
zákonné úraz. poistenie		62	55	60	50	
oprava, údržba	458	478	-	-	-	-
variabilné výdavky na T+S	2 353	3 044	4 480	4 482	4 791	5 892
v tom: granty	459	516	505	646	699	651
Spolu KV a BV	41 594	47 335	52 055	54 240	55 585	60 702
Mimorozpočtové prostriedky	2 373	1 315	603	2 892	1 446	1 247
z toho: KV	992	609	159	730	359	-
BV	1 381	956	444	2 162	1 446	1 247

pre celofakultné účely a použitím príjmov z poplatkov za prijímacie pohovory

V tomto roku bola nakúpená výpočtová technika celkom za 1 276 tis., z toho z § 2001 za 547 tis., z § 18 vrátane prijímacích pohovorov za 570 tis. a z mimorozpočtových prostriedkov za 159 tis. Sk formou verejnej súťaže.

Pre hospodárne využitie rozpočtových prostriedkov bola v tomto roku schválená ako priorita č. 1 – z kapitálových výdavkov obstaranie tarifátora pre telefónnu ústredňu v sume 237 tis. Sk formou cenovej ponuky.

4.4 Rok 1999

Úspech nárastu variabilných bežných výdavkov na tovary a služby v zmysle pravidiel STU pre FA STU v absolútnej hodnote 154 tis. Sk oproti iným fakultám

s koeficientom 1, dosiahnutý schválením koeficientu ekonomickej náročnosti pedagogického procesu 1,1 po prvýkrát v tomto roku bolo vo 4. štvrtroku eliminované 3 % viazanie UR roku 1999. Napriek týmto ťažkostiam, poznačených aj chaotickým prideľovaním rozpočtových prostriedkov a zvyšovaním cien tovarov a služieb na jednej strane a možnosťou použitia poplatkov za prijímacie pohovory ako príjem fakulty (250 tis. Sk na bežné výdavky, 200 tis. na kapitálové výdavky), rešpektovaním opatrení na hospodárne využitie prostriedkov ŠR na strane druhej, FA STU v tomto roku čerpala limit prostriedkov na účtoch BV a KV na $\pm 0,0$ Sk.

Počnúc rokom 1999 sa z BV udržiava a opravuje celofakultná sieť a hardvér na pracoviskách fakulty, na čo sa použije v priemere cca 200 tis. Sk z BV.

Formou verejnej súťaže (neskôr užšej súťaže) bola v tomto roku z KV obstaraná

výpočtová technika z rozpočtových ako aj mimorozpočtových prostriedkov (MRP) za 1 588 tis. Sk najmä zabezpečením MRP pre vybudovanie Stredoeurópskeho centra pre vzdelávanie v priestorovom plánovaní (použitých 680 tis. SK z KV).

4.5 Rok 2000

V tomto roku konštatujeme zanedbateľný nárast finančných prostriedkov v klasifikácii KV aj BV zo ŠR. Tieto boli použité iba na zabezpečenie najnutnejších výdavkov pre chod fakulty. Pridelený objem FP nedovoľuje rozvoj nových investícií a programov.

Kapitálové výdavky, vrátane MRP boli použité iba na dovybavenie katedier a pracovísk hardvérom. Za 178 tis. Sk bol zakúpený videoprojektor do Auly E. Belluša.

Variabilné výdavky boli použité v súlade s návrhom na rozpis rozpočtu, ich objem nepokrýva ani infláciu príslušného roka.

Objem variabilných BV pridelených v tomto roku skresľujú aj vyplatené odmeny formou ostatných osobných nákladov (OON) vrátane odvodov do fondov v celkovom objeme 569 tis. Sk. pôvodne určené MŠ SR ako 13. plat, vyplatené vo výške 28 % sumy mesačných tarifných plátov zamestnancov Fakulty architektúry STU.

Z prostriedkov pridelených pre vybavenie Stredoeurópskeho centra a podnikateľskej činnosti boli zaplatené mobility študentov a pedagógov, odmeny lektorom a pedagógom, materiálové výdavky a výpočtová technika.

4.6 Rok 2001

Prostriedky boli použité v zmysle interných pravidiel, priorít schválených v AS FA STU.

HIM bol obstaraný na dovybavenie pracovísk výpočtovou a audiovizuálnou technikou.

V tomto roku dochádza rozhodnutím vedenia STU a schválením v AS FA STU k presunu prostriedkov na energie priamo na odberné miesta, to znamená, že od 2. polroka 2001 s prostriedkami na energie hospodári jednotlivá zložka STU. Tento krok znamená, že sa bude

musieť aj FA STU zaoberať úspornými opatreniami pre šetrenie energiou.

Pre zabezpečenie prevádzky fakulty a výučbu v súlade s pravidlami bolo použitých na energie, sociálny fond a úrazové poistenie 4 324 tis. Sk na dopravné, kancelárske potreby, telefóny, rozmnožovacie práce, opravu a údržbu a ostatné tovary a služby 4 691 tis. Sk.

V posledných dňoch roku 2001 došlo k presunu prostriedkov z kategórie 620 – tovary a ďalšie služby, z dôvodu uhradenia splatných faktúr za tovary a služby v celkovej sume 365 tis. Sk. Zostatok odvodov do fondov FA STU bol uhradený z rozpočtových prostriedkov roku 2002.

Príjmy z poplatkov za prijímacie pohovory v objeme 484 tis. Sk z toho 210 tis. Sk KV na nákup výpočtovej techniky a 274 tis. Sk BV použité na psychotesty, rozmnožovacie práce, poštovné, inzeráty, učebnicu matematiky, telefóny a pod. vykryli aspoň čiastočne deficit rozpočtových prostriedkov. Z nadpríjmov vytvorených v tomto roku bola dofinancovaná oprava výťahu (130 tis. Sk) a stavebné úpravy a oprava lavíc v posluchárni č. 119 (121 tis. Sk).

Mimorozpočtové prostriedky boli použité len na bežné výdavky v objeme 1 247 tis. Sk na výdavky zahraničných hostí, pracovné cesty pedagógov, študentské súťaže, odmeny, tlačiarenské a rozmnožovacie služby. Z účtu podnikateľskej činnosti bola dofinancovaná oprava lavíc v posluchárni č. 119.

6.7 Mzdová oblasť

Meniace sa kritériá pre delenie mzdových prostriedkov STU v hodnotenom období ovplyvňujú rast, príp. stagnáciu priemernej mzdy zamestnancov FA STU. V prvom rade „jednorazová injekcia“ vo 4. štvrtroku roku 1996, s dôsledkom nerovnomerného čerpania mzdových prostriedkov (MP) MP má za následok skresľovanie štatistických údajov (zvýšenie osobných príplatkov zamestnancov v posledných troch mesiacoch roku).

Tabuľka č. 2

Prehľad čerpania mzdových prostriedkov na FA STU od roku 1996 do roku 2001
(v tis. Sk)

Rok	§ 18	§ 01	celkom	priemerná mesačná mzda (v Sk)	z toho pedagogickí pracovníci (v Sk)
1996	23 415	2 125	25 610	10 280	12 576
1997	25 223	2 583	27 817	11 139	13 801
1998	27 406	2 941	30 347	11 940	14 820
1999	28 748	3 160	31 908	12 513	15 577
2000	28 316	3 133	31 449	12 480	15 390
2001	30 604	3 073	33 677	13 176	16 525

V roku 1997 nastal problém určenia optimálneho kľúča pre rozdelenie objemu MP medzi pedagogickými a nepedagogickými pracovníkmi s požiadavkou vypracovania analýzy obsadenia pracovných miest na STU u nepedagogických pracovníkov.

Po viacerých búrlivých rokovaní dekanov v roku 1998 sa tento pomer mení v prospech pedagogických pracovníkov, zároveň sa menia kritériá kvalifikačnej štruktúry pre pedagogické výkony, grantovú úspešnosť a evalváciu.

Priemerná mesačná mzda v roku 1998 bola zvýšená z titulu úpravy platových taríf pre pedagogických zamestnancov od 1. 6. a pre ostatných zamestnancov od 1. 7. 1998.

V roku 1999 zaznamenávame nárast priemernej mesačnej mzdy zamestnancov FA STU o 4,799 %, u pedagógov o 5,108 % oproti predchádzajúcemu roku, čo nezohľadňuje ani inflačný koeficient SR v tomto roku. Nedošlo k oficiálnemu zvyšovaniu tarifných plátov, zvýšenie na FA STU je evidentné z titulu zvyšovania počtu študentov, čiastočne zvyšovaním kvalifikačnej štruktúry a grantovej úspešnosti.

Kritická situácia nastala v roku 2000 pri pridelovaní mzdových prostriedkov z úrovne MŠ SR. Tlak na znižovanie stavu pracovníkov na STU má za následok pri stabilnom počte pracovníkov FA STU zníženie osobných príplatkov v priemere o 230 Sk/ mesiac/ zamestnanca. Od 1. 7. 2000 úpravou rozpočtu došlo nariadením vlády SR č. 193/2000 k zvýšeniu stupníc platových taríf a pre pedagogických pracovníkov od 1. 9. 2000 k ďalšiemu paušálnemu zvýšeniu o 450 Sk

V roku 2001 konštatujeme mierny nárast MP na FA STU (7,08 %). K zvýšeniu došlo najmä valorizáciou príjmov od 1. 7. 2001 vo výške 4 % pre všetkých zamestnancov, od 1. 9. 2001 pre pedagogických pracovníkov. Vzhľadom na pridelené MP rezortom školstva a metodiku rozdeľovania MP na STU musíme konštatovať, že v priebehu hodnoteného obdobia klesá výkonnosť fakulty nielen v pedagogickej vyťaženeosti ale aj v evalvačných koeficientoch. Táto konštatácia je na zamyslenie do budúceho obdobia.

6.8 Kontrolná činnosť za rok 2002

V predchádzajúcich dvoch funkčných obdobiach vedenia FA STU boli vykonané tieto kontroly:

1996 – kontrola hospodárenia FA STU vykonaná ÚHK STU, kontrola NKÚ na STU v súvislosti s obstarávaním na FA STU, tematická kontrola ÚHK STU – dodržiavanie časového hľadiska pri zúčtovaní škôd,

1997 - kontrola o civilnej vojenskej službe,

1999 - kontrola ÚHK STU – dodržiavanie zákona 263/93 o verejnom obstarávaní, kontrola zdravotnej poisťovne Dôvera, kontrola sociálnej poisťovne,

2000 - kontrola hospodárenia FA STU vykonaná ÚHK STU, kontrolná inventarizácia peňažných prostriedkov v hotovosti vykonaná R-STU,

2001 - kontrola plnenia opatrení na efektívne využívanie prostriedkov ŠR,

2002 - kontrola spisovej služby.

Každoročne prebehli funkčné kontroly na pracoviskách FA STU a kontroly protipožiarnej ochrany a bezpečnosti pri práci.

Budovu Fakulty architektúry STU na Námestí Slobody č. 19 v Bratislave, pôvodne Pavilón teoretických ústavov SVŠT, uviedli do užívania v októbri 1951. Projektovateľ zakladateľ architektonického školstva na Slovensku, prof. Emil Belluš, prvé výkresy konceptu vznikli v roku 1946. Budova potrebuje neustálu stavebnú údržbu a modernizáciu technicko-prevádzkových funkcií.

Rok 2002

je poznačený prijatím troch veľmi dôležitých zákonov týkajúcich sa vysokých škôl, teda aj našej fakulty. V súčasnosti jeho priebeh v hospodárskej činnosti a v oblasti financovania hodnotíme doteraz ako veľmi hektický.

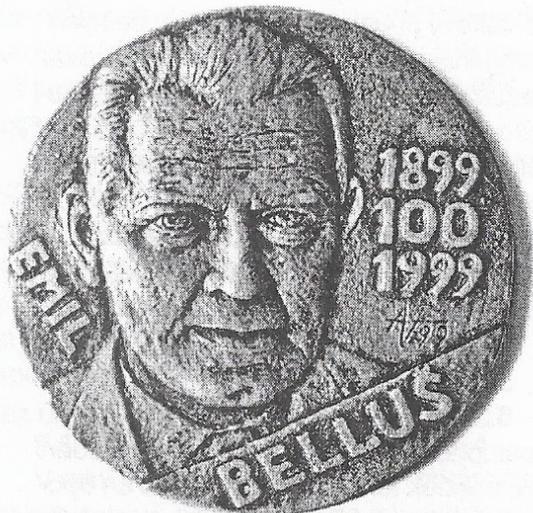
Pridelovanie prostriedkov zo štátneho rozpočtu z úrovne MŠ SR ako aj z úrovne STU v prvých mesiacoch roka malo veľmi zložitý priebeh. Objem finančných prostriedkov sa zásadne prideluje z úrovne MŠ SR podľa počtu študentov.

STU prijala kompromis, že toto „tvrdé“ kritérium sa bude realizovať postupne (u MP výkon fakulty koeficientom N_1 počas 3 rokov, u BV na T a S koeficientom $T_1 = 0,1$, vzhľadom k tomu, že by u niektorých zložiek mohlo dôjsť ku kolapsu).

V zásade pravidlá delenia prostriedkov sú jednoduchšie, energie, stravné a odvody do fondov sa neprerozdeľujú a sú pridelené priamo zložke STU.

Prijatím nového vysokoškolského zákona od 1. 4. 2002 prežívame v hospodársko-správnej oblasti „ťažké obdobie“ prechodom rozpočtovej organizácie na verejnú vysokú školu so stratou právnej subjektivity fakulty.

V súčasnom období bude najdôležitejšou úlohou nového vedenia FA STU v hospodárskej oblasti navonok získať prostriedky z iných zdrojov, ktoré dovoľuje súčasná legislatíva, dovnútra školy presadiť kompetencie, ktoré má zastrešovať univerzita a iné, ktoré patria na fakultu, dovnútra fakulty presvedčiť a vychovávať všetkých zamestnancov k tomu, aby sa tieto prostriedky vskutku hospodárne a efektívne využívali.

A. Vranka: Emil Belluš 1899-1999, medaila